

EVERGHETINOS

CĂ DE NEVOIE ESTE CREDINCIOSULUI CITIREA SCRIPTURILOR, ȘI CĂ MULT FOLOS IA DINTR-ÎNSA.

I. DIN PATERIC

1. Zis-a un Bătrân: „Prorocii au făcut cărți, și au venit Părinții noștri și au împlinit cele scrise, iar cei după dânșii le-au învățat pe de rost, iar neamul acesta a venit și le-a transcris, și le-au pus în zadar la ferestre.”

2. Întrebat a fost un Bătrân: „Bine este a învăța pe de rost Dumnezeieștile Scripturi?” Și a răspuns: „Oaia de la păstori ia pășune bună ca să mănânce, dar mănâncă și materie din pustie; însă atunci când se arde înlăuntru din pricina mă răcinilor pustiei, rumegă iarbă de pe pășune, și așa se îndulcește gura ei, și încetează amărăciunea mă răcinilor. Tot așa și la om, bună este cugetarea Scripturilor împotriva meșteșugirilor drăcești.”

3. Zis-a un Bătrân: „Dobitocul cel curat are două unghii și rumegă mâncarea. Așa și noi, cei ce am crezut bine, amândouă Testamentele primindu-le, datori sântem hrana cea bună a o rumea, iar pe cea rea nu. Hrana cea folositoare este cea a gândurilor bune, care se dau din predania Dascălilor celor sfinți și din citirea Scripturilor, întru care de-a pururea se cuvine a cugeta sufletul cel iubitor de Dumnezeu. Iar hrana cea rea este a gândurilor celor necurate, care se vâă din meșteșugirea dracilor, pe care se cade a le izgoni din însăși începutul asupreliei lor, și a nu zăbovi întru dănsale.”

4. Spunea un Bătrân văzător: „Am văzut pe un frate citind în chilia sa, dar nu pravila sa, ci cărți Părintești; iar când fratele citea, dracul nu putea să intre, iar când înceta din citirea, atunci intra în chilie și-l lupta pe el.”

II. ALE SFÂNTULUI EFREM SIRUL

1. Frate, ia aminte cu toată inima ta la citirea Dumnezeieștilor Scripturi, și sugere bogăția felurimii ceea ce se face în suflet din citirea aceluia, precum sugere pruncul țâța. Pentru că dintr'însele te vei învăța plățile faptelor bune, și de aici va fi bucurie și veselie inimii tale.
2. Pentru că dacă tâlcuitorii lumii acesteia cu osârdie se îndeletnicesc cu citirea a ceea ce nu este înțelepciune – căci înțelepciunea lumii acesteia este nebunie la Dumnezeu (I Cor. 3:19) – cu mult mai vârtos noi trebuie a citi și a ne învăța cuvintele lui Dumnezeu spre mântuirea sufletelor noastre. Căci Duhul Sfânt ferește pe cei ce cercă mărturiile Lui, ca pe unii care cu toată inima Îl caută pe Dânsul.
3. Cine este mai rău decât acela ce are apă dulce, și nu adapă suflet însetat? Sau cine este mai pizmătareț decât cel ce are carte folositoare, și nu o dă și fratelui spre zidire? Cine este mai leneș decât cel ce este însetat și, șezând aproape de izvor, nu-și întinde mâinile ca să-și apă și să-și astâmpere setea? Sau cine este mai leneș decât cel ce are sau ia carte, și nu se îngrijește de citire?
4. Ostenește-te împreună cu cel ce are trebuință să învețe carte ca, citind minunile lui Dumnezeu, să binecuvânteze numele Lui cel minunat, și El îți va fi ție dător de plată.

III. A LUI AVVA MARCU ASCETUL

1. Cheamă pe Dumnezeu ca să-ți deschidă ochii inimii tale, și să vezi folosul rugăciunii și al citirii.

IV. ALE SFÂNTULUI ISAAC SIRUL

1. Citește des și fără sațiu din cărțile învățătorilor despre Pronia

lui Dumnezeu, pentru că acestea povățuiesc mintea spre a vedea rânduiala zidirilor lui Dumnezeu și cunoștința lucrărilor Lui, și o împuternicesc prin ele, și o gătesc a dobândi înțelegeri luminate din subțirătatea lor și a o face să călătorească cu curăție către înțelegerea zidirilor lui Dumnezeu.

2. Fie-ți citirea ta întru liniște dinspre toate și toți, și fă-te slobod de grija cea multă a trupului și de tulburarea lucrurilor, ca gustare preadulce să guști în sufletul tău prin dulceața înțelegerilor, și să le simți pe ele sufletul tău, și să se veselească din petrecerea cu ele.

3. Să nu fie la tine cuvintele cele iscusite precum cuvintele celor ce plăsmuiesc sau care vând cuvintele dumnezeiești, ca să nu rămâi întru întuneric până la sfârșitul vieții tale și să te lipsește de dobânda lor.

4. Îndeletnicește întru citirea Scripturilor care arată calea subțirătății vedeniilor, chiar dacă la început nu vei simți dulceață – pentru că mintea ta nu s'a curățit încă și nu s'a depărtat de materie.

5. Iar când te vei scula la rugăciune și la canonul tău, în locul cugetării la cele lumești, care ai văzut și ai auzit, te vei afla întru cugetarea Scripturilor care ai citit, și prin aceasta uiți de grija celor dintâi, și așa începe mintea a se curăți, și aceasta este cea scrisă: că sufletul se ajută de citire atunci când stă la rugăciune, și iarăși din rugăciune se luminează la citire; iar citirea, precum s'a zis, în locul tulburării celei din afară, dobândește materie chipului rugăciunii.

6. Până când nu va primi omul pe Mângâietorul, are trebuință de Dumnezeieștile Scripturi, ca pomenirea celor bune să se întipărească în inima lui, iar din neîncetata citire să se înnoiască într'însul mișcarea spre bine, și să-și păzească sufletul lui de subțirimea căilor păcatului – pentru că el încă n'a câștigat puterea Duhului, cea care înlătură uitarea din minte, căci uitarea șterge din minte pomenirile cele de suflet folositoare, uitare ce o face pe dânsa să se risipească și să se rătăcească.

7. Căci atunci când puterea Duhului se sălășluiește în puterea sufletului, lucrătoare prin minte, atunci în locul Legii Scripturilor se înrădăcinează în inimă poruncile Duhului (care acum se învață pe ascuns din Duhul) și nu mai are trebuință de ajutorul materiei celei simțite; pentru că atâta vreme cât mintea se învață de la cele supuse simțurilor, învățaturii îi urmează amăgirea și uitarea; iar când are învățătura Duhului, atunci pomenirea se păzește neprimejduită.

Datori sântem ca pe cele ce le citim să le și facem, că nu în cuvânt este mântuirea, ci în lucru; pentru aceasta, cunoașterea goală nefolositoare este. Și se cade ca cel duhovnicesc să nu rămână în slovă, ci a se nevoi să treacă și în Duhul.